

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. rugpjūčio 24 d. Nr. 21R3-114(AG3-97/26-2023)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Paurienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos *D. V. L. (duomenys neskelbtini)* skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja D. V. L. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Pareiškėja) Komisijos 2023 m. liepos 17 d. skundu (toliau – ir Skundas) prašo panaikinti atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė, Administracija) Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus (toliau – Skyrius) 2023 m. birželio 27 d. sprendimą Nr. 18925 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją“ (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti jos prašymą nagrinėti iš naujo.

Skunde nurodyta, kad Pareiškėjai Sprendime pabrėžiama, jog nėra numatyta galimybė Šiaulių miesto savivaldybės tarybos nustatyta išimties tvarka skirti kompensaciją vienam gyvenančiam asmeniui, kai į kompensaciją neturi teisės kiti gyvenamąją vietą tame pačiame būste deklaravę asmenys. Pareiškėja adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, gyvena viena, tai konstatuota ir Administracijos Skyriaus atstovo surašytame gyvenimo sąlygų patikrinimo akte, ji neturi kitos nuosavybės, akcijų, todėl kelia klausimą – kas trukdo jos problemą spręsti pozityviai? Mano, jog Komisijos 2023 m. gegužės 19 d. sprendimas tik perskaitytas, bet nesuprastas.

Atsakovė atsiliepimu prašo atmesti Pareiškėjos Skundą kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepime (b. l. 13-18) nesutinka su Pareiškėjos išreikšta pozicija, kad Sprendimas yra teisiškai nepagrįstas, kad Skyrius nepilnai ir netinkamai atliko deleguotas funkcijas, o tam, kad pagrįsti Atsakovės teisingus veiksmus, mano esant būtinybę paaiškinti teisės aktų nuostatas.

Valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (toliau – Įstatymas). Teisingumo ir veiksmingumo, lygių galimybių principai, įtvirtinti Įstatymo 3 straipsnyje. Pažymi, kad visi minėti principai apima socialinės paramos teikimą siekiant sudaryti sąlygas tiems asmenims, kurie labiausiai pažeidžiami skurdo, nepriteklių dėl objektyvių priežasčių ir tada, kada jos labiausiai reikia, didinant motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius. Konstitucinis Teismas 2011 m. liepos 8 d. nutarime pažymėjo, kad pilietinėje visuomenėje solidarumo principas nepaneigia asmeninės atsakomybės už savo likimą. Todėl socialinės apsaugos teisinis reguliavimas turi būti toks, kad būtų

sudarytos prielaidos kiekvienam visuomenės nariui pačiam pasirūpinti savo gerove, o ne vien pasikliauti valstybės socialine apsauga (Konstitucinio Teismo 1997 m. kovo 12 d., 2002 m. lapkričio 11 d., 2003 m. gruodžio 3 d. nutarimai). Asmens teisė į socialinę paramą ir apskritai į socialinę apsaugą interpretuotina atsižvelgiant į Konstitucijoje įtvirtintus socialinės darnos ir teisingumo imperatyvus, konstitucinius asmenų lygiateisiškumo ir proporcingumo principus. Asmeniui teikiama socialinė parama neturi virsti privilegija, ji neturi sudaryti prielaidų asmeniui pačiam nesiekti didesnių pajamų, savo pastangomis ieškoti galimybių užtikrinti sau ir savo šeimai žmogaus orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas. Tad Konstitucija nedraudžia įstatymų leidėjui įstatymu nustatyti tokių socialinės paramos teikimo pagrindų ir sąlygų, socialinės paramos dydžių, kad būtų skatinamos kiekvieno asmens pastangos pagal išgales pirmiausia pačiam pasirūpinti savo ir savo šeimos gerove ir prisidėti prie visos visuomenės gerovės. Įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją diferencijuoti socialinę paramą.

Atsakovė cituoja Įstatymo 2 straipsnyje apibrėžtas sąvokas „bendrai gyvenantys asmenys“ ir „vienas gyvenantis asmuo“, nurodo, kokios Įstatymo 5 straipsniu įtvirtintos piniginės socialinės paramos rūšys, kas nustatyta Įstatymo 7 straipsnyje. Nurodo, kad vadovaujantis Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už būsto šildymą ir (ar) geriamąjį vandenį, ir (ar) karštą vandenį atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių ir nė vienam iš vienu gyvenančių asmenų.

Įstatymo 20 straipsnio 1 dalį, kuri numato, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba <...>, dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba <...>, administraciją, <...>.

Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktą, kuris numato, kad savivaldybės administracija turi teisę, *patikrinusi bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas* ir surašiusi buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, neteikti kompensacijų ar nutraukti jų teikimą, *jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste arba ją išsinuomoja, bet jame faktiškai negyvena*, arba <...>.

Teigia, kad iš paminėtų teisės normų turinio matyti, kad asmuo, siekdamas gauti kompensacijas, *turi būti deklaravęs gyvenamąją vietą būste* bei tenkinti visus Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 – 2 punktuose nustatytus reikalavimus. Vienos iš nurodytų sąlygų neatitikimas yra pagrindas netenkinti asmens pateikto prašymo skirti socialinę paramą. Taip pat, iš aukščiau pateiktų teisės normų turinio akivaizdu ir tai, kad priimant sprendimą dėl kompensacijų skyrimo asmenims, *turi būti vertinama ar visi gyvenamąją vietą deklaravę asmenys turi teisę į kompensacijas*.

Nurodo, kad Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. T-64 „Dėl Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką.

Aprašo 5 punktą, kuris nustato, kad pareiškėjų prašymus dėl piniginės socialinės paramos ir pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai išimties tvarka; toliau – Paramos teikimo komisija), sudaryta Mero potvarkiu. Paramos teikimo komisija vadovaujasi Paramos teikimo komisijos veiklos nuostatais.

Aprašo 13 punktą, kuriame nustatyta, kad piniginę socialinę paramą, vadovaudamasis Įstatymo nuostatomis, skiria Skyrius. Pareiškėjas apie paskirtą arba neskirtą piniginę socialinę

paramą informuojamas prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Priėmus sprendimą neskirti piniginės socialinės paramos, sprendime nurodomos neskystis ir sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Pateikti dokumentai gražinami prašymą pateikusiam pareiškėjui, o Skyriuje paliekamos šių dokumentų kopijos.

Aprašo 32 punktą, kuriame numatyta, kad pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus, ir, esant būtinybei, turėdama surašytus pareiškėjų gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas Aprašo 32.1 – 32.8 papunkčiuose nustatytais atvejais.

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius 2023 m. gegužės 19 d. priėmė sprendimą administracinio ginčo byloje Nr. AG3-55/24-2023, kuriuo buvo panaikintas Skyriaus 2023 m. kovo 23 d. sprendimas Nr. 12233 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensaciją“ ir Atsakovė įpareigota Pareiškėjos 2023 m. vasario 27 d. prašymą išnagrinėti iš naujo. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjos 2023 m. vasario 27 d. prašymas pakartotinai buvo svarstytas ir 2023 m. birželio 22 d. Paramos teikimo komisijoje, kuri posėdyje, vadovaudamasi aukščiau nurodytu teisiniu reglamentavimu, įvertinusi 2023 m. birželio 8 d. buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktuose nustatytas aplinkybes bei atsižvelgdama į tai, kad Apraše nėra numatyta galimybė skirti kompensacijas vienam gyvenančiam asmeniui, kai nenustatyta teisė į kompensacijas kitiems gyvenamąją vietą tame pačiame būste deklaravusiems asmenims, rekomendavo kompensacijos neskirti (Posėdžio protokolas Nr. PRP-23, b. l. 22-23).

Skyrius 2023 m. birželio 30 d. raštu Nr. (28.4.40)SSP-2989 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją nustatymo“ (toliau – Raštas), Pareiškėjai nurodė, kad pagal pateiktą prašymą Pareiškėja neturi teisės į kompensaciją, vadovaujantis Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, kuria nurodyta, kad *jeigu viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, kurie už būsto šildymą ir (ar) geriamąjį vandenį, ir (ar) karštą vandenį atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių ir nė vienam iš vienu gyvenančių asmenų*. Rašte Pareiškėjai paaiškinta, kad Pareiškėjos sūnus *D. L. (duomenys neskelbtini)*, turi deklaruoti savo gyvenamąją vietą ten, kur gyvena, t. y. adresu (*duomenys neskelbtini*) Šiaulių r., kas sudarytų galimybę Pareiškėjai įgyti teisę į kompensaciją. Raštu Pareiškėja buvo informuota, kad turi teisę kreiptis dėl kompensacijos, kai bus nustatyta teisė į kompensaciją ir *D. L. (duomenys neskelbtini)* šeimai arba kai gyvenamąją vietą būste deklaruos tik pati Pareiškėja. Pažymėta, kad Pareiškėjos sūnus *D. L. (duomenys neskelbtini)*, yra suaugęs asmuo (53 m. amžiaus), deklaravęs gyvenamąją vietą adresu (*duomenys neskelbtini*) Šiauliai, todėl akivaizdu, kad jis nepriklauso Pareiškėjos bendrai gyvenančių asmenų grupei (Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis). *D. L. (duomenys neskelbtini)* su savo sutuoktine, pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, yra bendrai gyvenantys asmenys, o Pareiškėja, pagal Įstatymo 2 straipsnio 15 dalį, yra vienas gyvenantis asmuo.

Kadangi Pareiškėjos būste gyvenamąją vietą yra deklaravusi Pareiškėja (vienas gyvenantis asmuo) ir jos sūnus (kuris kartu su sutuoktine yra bendrai gyvenantys asmenys), todėl, kaip buvo nurodyta aukščiau, priimant sprendimą dėl kompensacijų skyrimo asmenims, *turi būti vertinama ar visi gyvenamąją vietą deklaravę asmenys turi teisę į kompensacijas*, t. y. teisė į kompensacijas šiems asmenims nustatoma bendrai ir jei bent vienas iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienam iš šių asmenų (Įstatymo 8 straipsnio 6 dalis). Pažymėta, kad Pareiškėjos sūnus *D. L. (duomenys neskelbtini)* 2023 m. vasario 27 d. Skyriui taip pat pateikė 2023 m. vasario 27 d. prašymą – paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr.7580, kuriuo buvo prašoma skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją nuo 2022-10-01 iki 2023-04-30, adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, t. y. kompensaciją buvo prašoma skirti adresu, kuriuo jis faktiškai negyvena, tačiau yra deklaravęs gyvenamąją vietą. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjos sūnus *D. L. (duomenys neskelbtini)*, deklaruotos gyvenamosios vietos adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, faktiškai negyvena, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktu, jam teisė į kompensaciją buvo nenustatyta ir kompensacija neskirta. Nustačius, kad *D. L.*

(*duomenys neskelbtini*) neturi teisės į kompensacijų teikimą, kompensacija Pareiškėjai pagal Įstatymo 8 straipsnio 6 dalį taip pat negalėjo būti skirta.

Pareiškėja pateiktame atsiliepime į Atsakovės atsiliepimą (b. l. 40), nurodė, kad nuo kreipimosi momento (2023 m. vasario 27 d.) supratusi, jog bus nelengva, turėjo aiškinamąjį raštą dėl sūnaus faktinės gyvenamosios vietos. Akcentuoja, jog nei Konstitucija, nei įstatymas ar įsakymas neįpareigoja gyventi ten, kur deklaruota gyvenamoji vieta, yra naudojamos dvi sąvokos – deklaruota gyvenamoji vieta ir faktiškai gyvenamoji vieta. Nurodo, kad Konstitucijos teismas 2011 m. liepos 6 d. nutarime apie lygių galimybių principus tikrai neakcentavo, jog žmogus, sulaukęs 80 m., turintis 39 metų darbo stažą ir vidutinių poreikių neįgalumą, sergantis cukriniu diabetu, širdies nepakankamumu, neturi teisės į socialinę paramą, kad tai yra privilegija ir jis savo buitimi turi pasirūpinti pats. Cituoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) internetiniame puslapyje esantį atsakymą į užklausimą (toliau – išaiškinimas), kad jeigu asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste, jame faktiškai negyvena, savivaldybių administracijoms suteikta teisė, patikrinus gyvenimo ir buities sąlygas ir surašius akta, šiam asmeniui kompensacijos neteikti ir teisė į kompensacijas nustatyti likusiems būste deklaruotiems asmenims.

Atsakovė papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose (b. l. 43-45) atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjos paminėtame SADM išaiškiniame visų pirma nurodoma, kad kompensacijos skiriamos vertinant visų gyvenamąją vietą būste deklaravusių arba būstą nuomojančių asmenų pajamas ir išlaidas, tenkančias būstui išlaikyti ir tai atitinka Atsakovės atsiliepime teiktą poziciją.

Atsakovė pažymi, jog Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis numato, kad piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. To pačio straipsnio 2 dalis numato, kad savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą, kuriame nustato: piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo tvarką (prašymų-paraiškų priėmimo; trūkstamų dokumentų pateikimo; duomenų apie turtą pateikimo; piniginės socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo; prašymus-paraiškas pateikusių asmenų informavimo apie piniginės socialinės paramos skyrimą ar neskirimą; <...>); pagrindus, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenumatytais atvejais (skiriama vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa; apmokama skola už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnę karšto ir geriamojo vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita) ir kuriems esant ši parama didinama, mažinama, skiriama ne visiems bendrai gyvenantiems asmenims, sustabdomas, nutraukiamas ar atnaujinamas jos mokėjimas; <...>.

Atsakovė akcentuoja, kad *Įstatymu įtvirtinta savivaldybių teisė, bet ne pareiga* savivaldybės biudžeto sąskaita skirti kompensacijas, vadovaujantis tvarka, kurią savivaldybės taryba yra nustačiusi. Atitinkamai ir SADM teikdama atsakymą nurodo, kad savivaldybių administracijoms yra suteikta teisė, bet tai nereiškia, kad Atsakovė, Pareiškėjos atveju, privalo jai skirti kompensaciją. Apraše yra nustatyta nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarka. Pažymi, kad *Apraše nėra numatyta galimybė skirti kompensacijas vienam gyvenančiam asmeniui, kai nenustatyta teisė į kompensacijas kitiems gyvenamąją vietą tame pačiame būste deklaravusiems asmenims.*

Pareiškėja atsakydama į Atsakovės paaiškinimą (b. l. 48) pasisako apie tai, kad viešai žinoma, jog tam tikrais atvejais lėšos socialinei paramai yra švaistomos, o ji sunkiu gyvenimo momentu išdrįsusi pasinaudoti teise į socialinę paramą ir jos negavo – jos vertinimu garsiai valstybės deklaruojamas rūpestis nepasiturinčiais asmenimis virsta pasityčiojimu jos atžvilgiu.

Skundas tenkintinas.

Ginčas byloje kilo dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių išmokų ir kompensacijų skyriaus 2023 m. birželio 27 d. sprendimo Nr. 18925 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją“, teisėtumo.

Nustatyta, jog Pareiškėja 2023 m. vasario 27 d. Atsakovei pateikė Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 7579 (b. l. 28-31, minėta – Prašymas), kuriuo prašė skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją. Pareiškėja kartu su Prašymu pateikė ir Šeimos (bendrai gyvenančių asmenų) duomenys socialinei paramai gauti (b. l. 32-33), nurodė vieno gyvenančio asmens statusą. 2023 m. vasario 27 d. ir Pareiškėjos sūnus, *D. L. (duomenys neskelbtini)*, Atsakovei pateikė Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 7580 (b. l. 24-27), kuriuo prašė skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, nurodydamas tą pačią, kaip ir Pareiškėjos deklaruotą gyvenamąją vietą.

Byloje nėra ginčo dėl to, kad tiek Pareiškėja, tiek Pareiškėjos sūnus yra deklaravę gyvenamąją vietą adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, šį faktą patvirtina Atsakovės pateikta 2023 m. vasario 27 d. pažyma apie gyvenamosios vietos deklaravimą (b. l. 21).

Komisijos 2023 m. gegužės 19 d. sprendimu Nr.21RE3-67 administracinio ginčo byloje Nr. AG3-55/24-2023 (toliau – Komisijos sprendimas, b. l. 49-55) panaikinus Atsakovės 2023 m. kovo 23 d. sprendimą Nr. 12233 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – Panaikintas sprendimas, Administracinio ginčo byla Nr. AG3-55/24-2023, b. l. 6), Pareiškėjos Prašymas išnagrinėtas iš naujo ir Administracijos Skyrius 2023 m. birželio 27 d. priėmė sprendimą Nr. 18925 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją“ (minėta, toliau – Sprendimas, b. l. 6). Sprendime nurodyta, jog Pareiškėjos Prašymas netenkintas vadovaujantis Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi (kai būste gyvena dvi ir daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių ir (ar) vienu gyvenančių asmenų, ir viena iš šių grupių ir (ar) vienas gyvenantis asmuo neturi teisės į kompensaciją). Sprendimu taip pat nustatyta, jog Pareiškėja (vienas gyvenantis asmuo) neturi teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją nuo 2022 m. spalio 1 d. iki 2023 m. balandžio 30 d., pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą.

Administracijos Skyriaus 2023 m. birželio 30 d. raštu Nr. (28.4.40) SSP-2989 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją vykdymo“ (minėta, toliau – Raštas, b. l. 4-5) Pareiškėja buvo informuota, jog jos Prašymas 2023 m. birželio 22 d. išnagrinėtas iš naujo, svarstytas Paramos teikimo komisijoje. Paminėta, kad vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, teisė į kompensacijas nustatoma gyvenamąją vietą būste deklaravusiems arba būstą nuomojantiems bendrai gyvenantiems asmenims arba vieniems gyvenantiems asmenims. Rašte nurodyta, kad su Pareiškėja būste gyvenamąją vietą deklaruoja ir jos sūnus *D. L. (duomenys neskelbtini)*, kuris taip pat pateikė prašymą kompensacijai gauti, teikdamas prašymą nurodė, kad faktiškai gyvena kitu adresu, todėl 2023 m. kovo 23 d. buvo priimtas sprendimas, kad jo šeima neturi teisės į kompensaciją, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktu, kuriame nurodyta, kad kompensacijos neteikiamos, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste arba ją išnuomoja, bet jame faktiškai negyvena. Rašte nurodyta, kad Pareiškėjos deklaruotos gyvenamosios vietos adresu 2023 m. birželio 8 d. apsilankė socialinis darbuotojas ir buvo surašytas buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktas (toliau – Aktas, b. l. 19-20). Paramos teikimo komisija, vadovaudamasi Aprašu, teikia rekomendacijas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo 32 punkte nurodytais atvejais. Nurodyta, kad nėra numatyta galimybė išimties tvarka skirti kompensaciją vienam gyvenančiam asmeniui, kai į kompensaciją neturi teisės kiti gyvenamąją vietą tame pačiame būste deklaravę asmenys, todėl Komisija rekomendavo neskirti Pareiškėjai kompensacijos, vadovaujantis Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi. Pažymėjo, jog Pareiškėjos sūnus turi galimybę deklaruoti savo gyvenamąją vietą ten, kur gyvena, kas sudarytų galimybę Pareiškėjai įgyti teisę į kompensaciją. Taip pat nurodė, kad Pareiškėja turės teisę į kompensaciją, kai gyvenamąją vietą būste deklaruos tik Pareiškėja, ar būste deklaravę gyvenamąją vietą asmenys gyvens šiame būste ir jiems bus nustatyta teisė į kompensaciją.

Skunde Pareiškėja nesutikimą su Sprendimu grindė tuo, kad: 1) nepagrįstai vadovaujamosi Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi; 2) konstatuota Akte, jog Pareiškėja būste faktiškai gyvena viena, neturi kitos nuosavybės, akcijų, todėl neaišku kas trukdo Pareiškėjos atžvilgiu priimti pozityvų sprendimą.

Atsakovė atsiliepime nurodė, kad įgyvendindama savo teises ir pareigas, visiškai ir teisingai, neprieštaraujant gerojo viešojo administravimo principui, įvykdė savo funkcijas teisės aktų nustatyta tvarka bei laikėsi viešojo administravimo principų.

Atsakovė laikosi pozicijos, kad tinkamai taikė Įstatymo nuostatas, dėl ko, pagrįstai Pareiškėjai neskyrė prašomos piniginės socialinės paramos (kompensacijos).

Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai vykdydami įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai.

Sprendžiant klausimą dėl Sprendimo teisėtumo, pažymėtina, kad Administracija yra viešojo administravimo subjektas, veikė viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad administraciniame sprendime jį priimančiam pagal suteiktus įgaliojimus viešojo administravimo subjektas, be kita ko, turi nurodyti administracinio sprendimo teisinį ir faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui įtakos turėjusias aplinkybes bei administracinio sprendimo motyvus. Pastaroji teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus.

VAĮ nenumatyta, kad administracinis sprendimas turi būti išdėstytas viename dokumente. Byloje nustatyta, kad Atsakovės administracinio sprendimo pagrindimas (jo turinys) yra išdėstytas keliuose dokumentuose t. y. Sprendime ir Rašte (toliau kartu – Skundžiamas sprendimas), todėl toliau Komisija vertins šiuos dokumentų, kaip vientiso individualaus administracinio akto, teisėtumą.

Taigi, šioje byloje spręstina, ar Atsakovės priimtas Skundžiamas sprendimas, kuriuo Pareiškėjai neskirta šildymo išlaidų kompensacija už laikotarpį nuo 2023 m. 2022 m. spalio 1 d. iki 2023 m. balandžio 30 d., nepažeidžia Pareiškėjos teisės gauti socialinę paramą, kurią Pareiškėja Prašymu ir prašė Atsakovę jai skirti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (minėta, toliau – Įstatymas, aktuali redakcija nuo 2023 m. balandžio 1 d.), kuris nustato piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugęs asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas (Paramos įstatymo 1 straipsnio 1 dalis).

Įstatymo 2 straipsnyje be kitų sąvokų apibrėžtos sąvokos, kas yra „Nepasiturintys gyventojai“ – tai bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, Įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą (9 dalis), „Piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams“ – pinigine ar nepinigine formomis teikiama parama nepasiturintiems gyventojams Įstatymo nustatyta tvarka (11 dalis). Piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnyje nustatytais principais: 1) bendradarbiavimo ir dalyvavimo; 2) prieinamumo; 3) socialinio teisingumo ir veiksmingumo; 4) visapusiškumo ir adekvatumo; 5) įgalinimo; 6) lygių galimybių.

Piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų (Įstatymo 4 straipsnio 1 dalis).

Pagal Įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 4 d.

sprendimu Nr. T-64 (minėta, toliau – Aprašas, Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. T-365 redakcija) nustato nepasiturinčių gyventojų kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos (būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų, išlaidų karštam vandeniui kompensacijų (toliau – kompensacijos) ir socialinės pašalpos) ir periodinės, sąlyginės, tikslinės, vienkartinės pašalpos skyrimo, mokėjimo ir atsiskaitymo su paslaugas teikiančiomis įmonėmis tvarką. Aprašo 3 punkte nustatyta, jog kompensacijos teikiamos deklaravusiems gyvenamąją vietą ar būstą nuomojantiems Šiaulių mieste asmenims, raštu sudariusiems su nuomotoju gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį ir ją įregistravusiems viešajame registre. Pareiškėjų prašymus dėl piniginės socialinės paramos ir pašalpų (išskyrus vienkartinę pašalpą iš pataisos įstaigų paleistiems asmenims) skyrimo ar rekomendacijų teikimo (piniginei socialinei paramai išimties tvarka) nagrinėja Šiaulių miesto savivaldybės paramos teikimo komisija (piniginei socialinei paramai išimties tvarka; toliau – Paramos teikimo komisija), sudaryta Mero potvarkiu. Paramos teikimo komisija vadovaujasi Paramos teikimo komisijos veiklos nuostatais (Aprašo 5 punktas).

Piniginę socialinę paramą, vadovaudamasis Įstatymo nuostatomis, skiria Skyrius. Pareiškėjas apie paskirtą arba neskirtą piniginę socialinę paramą informuojamas prašyme-paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Priėmus sprendimą neskirti pinigines socialines paramas, sprendime nurodomos neskrymo priežastys ir sprendimo apskundimo tvarka ir terminai (Aprašo 13 punktas).

Aprašo 32 punkte numatyta, kad pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir esant būtinybei, turėdama surašytus pareiškėjų gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas Aprašo 32.1- 32.8 papunkčiuose numatytais atvejais.

Kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarka įtvirtinta Įstatymo 20 straipsnyje. Minėtoje teisės normoje nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba <...>, *dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba <...>, administraciją, <...>*.

Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (toliau ir – kompensacijos), yra viena iš piniginės socialinės paramos rūšių (Įstatymo 5 straipsnio 2 punktas).

Įstatymo 7 straipsnio „Teisė į kompensacijas“ 1 dalyje nustatyta, kad *gyvenamąją vietą būste deklaravę* arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo *turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus Įstatymo 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus*: 1) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo *turi teisę į piniginę socialinę paramą*; 2) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Paminėtina, kad sąlygos, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą, išdėstytos Įstatymo 8 straipsnyje.

Įstatymo leidėjas šiuo atveju nustatė subjektų grupes, kurios, jei atitinka tam tikras sąlygas, gali įgyti teisę į kompensacijas: *gyvenamąją vietą būste deklaravę asmenys* arba *būstą nuomojantys* bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo (Įstatymo 7 straipsnio 1 dalis).

Ginčui aktuali Įstatymo 8 straipsnio 6 dalis, kurioje nustatyta, kad jeigu *viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę* ir (arba) būstą nuomojasi bendrai gyvenantys asmenys ir vienas gyvenantis asmuo ir (arba) dvi ar daugiau bendrai gyvenančių asmenų grupių, ir (arba) du ar daugiau vienu gyvenančių asmenų, *kurie už būsto šildymą ir (ar) geriamąjį vandenį, ir (ar) karštą vandenį atsiskaito pagal vieną sąskaitą* (atsiskaitomąją knygelę), *tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių bendrai gyvenančių asmenų grupių ir nė vienam iš vienu gyvenančių asmenų*.

Įstatymo 23 straipsnio 6 dalies 11 punkte nustatyta, jog savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę: patikrinusi bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašiusi buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, neteikti kompensacijų ar nutraukti jų teikimą, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste arba jį išsinuomoja, bet jame faktiškai negyvena, <...>.

Taigi tam, jog nepasiturinčiam asmeniui būtų skirta socialinė parama, teisės aktuose tokia teisė turi būti numatyta, savivaldybės administracija privalo nustatyti, ar asmuo, kuris kreipėsi, atitinka sąlygas teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti ir tik tuomet jam tokią teisę nustatyti.

Iš aptartų teisės normų matyti, kad asmens gyvenamosios vietos deklaravimo vieta gali lemti, ar asmuo gali įgyti tam tikras teises, be to tai gali turėti įtakos ir kitiems gyvenamąją vietą būste deklaravusiems ir socialinės paramos siekiantiems asmenims.

Nagrinėjamu atveju Atsakovė teigia, kad vertino, ar visi Pareiškėjos būste gyvenamąją vietą deklaravę asmenys (Pareiškėja ir Pareiškėjos sūnus) turi teisę į kompensacijas, tačiau nėra duomenų apie tai, ar Atsakovė vertino ar šie asmenys atitiko sąlygas teisei į piniginę socialinę paramą nustatyti. Atsakovė atsiliepime nurodo, kad Pareiškėjos sūnus su savo sutuoktine pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį yra bendrai gyvenantys asmenys. Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad Pareiškėjo sūnaus sutuoktinė nėra deklaravusi gyvenamosios vietos adresu (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai. Raštu Pareiškėja informuota, kad turi teisę kreiptis dėl kompensacijos, kai bus nustatyta teisė į kompensaciją ir Pareiškėjos sūnaus šeimai. Taigi, nėra aišku, kodėl Pareiškėjos sūnus ir jos sutuoktinė, kuri nėra deklaravusi gyvenamosios vietos minėtu adresu, buvo vertinami, Atsakovės teigimu, kaip bendrai gyvenantys, kaip deklaravę gyvenamąją vietą asmenys.

Iš Panaikinto sprendimo turinio (Administracinio ginčo byla Nr. AG3-55/24-2023, b. l. 6) matyti, kad šiuo sprendimu Atsakovės skyrius 2023 m. kovo 23 d. priėmė sprendimą, kuriuo nustatė, kad teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą – Šiauliai, (*duomenys neskelbtini*) neturi šie bendrai gyvenantys asmenys (vienas gyvenantis asmuo): *D. V. L. (duomenys neskelbtini)* (vienas gyvenantis asmuo); *D. L. (duomenys neskelbtini)*; *J. L. (duomenys neskelbtini)* (sutuoktinė).

Atsakovė, kaip minėta Rašte nurodė, kad 2023 m. kovo 23 d. buvo priimtas sprendimas, jog Pareiškėjos sūnaus, *D. L. (duomenys neskelbtini)*, šeima neturi teisės į kompensaciją, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktu, tačiau šio sprendimo Komisijai nepateikė, jo numerio nei rašte, nei Komisijai pateiktame atsiliepime nenurodė, todėl yra pagrindas išvadai, kad Atsakovė neįrodė, jog Pareiškėjos sūnus, kuris yra deklaravęs gyvenamąją vietą (*duomenys neskelbtini*), Šiauliai, neturi teisės į kompensaciją, nes galimai toks sprendimas buvo priimtas 2023 m. kovo 23 d. Panaikintu sprendimu. Be to, paminėtina ir tai, kad Panaikintu sprendimu nustatyta, kad tiek Pareiškėja, tiek Pareiškėjos sūnus ir jo sutuoktinė neturi teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d., nors iš į bylą pateiktų Pareiškėjos Prašymo (b. l. 28) ir Pareiškėjos sūnaus prašymo-paraiškos (b. l. 24) matyti, kad buvo prašoma skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją už visą šildymo laikotarpį „10-04“, kas tiek Pareiškėjai, tiek Komisijai nepateikus duomenų, leidžia daryti išvadą, jog dėl Pareiškėjos sūnaus teisės į kompensacijas už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. balandžio 30 d. nustatymo Atsakovė net nėra priėmusi sprendimo.

Šio ginčo atveju visgi nėra aišku ir tai, ar Paramos teikimo komisija vertino Pareiškėjos Prašymą ir Aktą bendra tvarka, ar visgi išimties tvarka (duomenų, jog Pareiškėja teikė motyvuotą prašymą skirti kompensaciją, į bylą nepateikta), nes minėtos komisijos protokolo išraše (b. l. 22-23) nurodyta, jog Apraše „nėra numatyta galimybė skirti kompensacijas vienam gyvenančiam asmeniui, kai nenustatyta teisė į kompensacijas kitiems gyvenamąją vietą tame pačiame būste deklaravusiems asmenims“ ir rekomendavo kompensacijos neskirti.

Atsižvelgiant į tai, kad Atsakovė neįrodė, jog yra priėmusi sprendimą, kuriuo nustatyta, kad Pareiškėjos sūnaus *D. L. (duomenys neskelbtini)* šeima, kaip teigia Atsakovė Rašte, neturi teisės į kompensaciją vadovaujantis Įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 11 punktu, juolab, kad minėta Įstatymo norma Atsakovei tik suteikia teisę (ne pareigą) patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno

gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašiusi buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, neteikti kompensacijų ar nutraukti jų teikimą, jeigu bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste arba ją išsinuomoja, bet jame faktiškai negyvena, arba <...>, iš į bylą pateikto Akto turinio matyti, kad Atsakovės skyrius patikrino tik Pareiškėjos buities ir gyvenimo sąlygas, o ne Pareiškėjos sūnaus, todėl Komisijos vertinimu Sprendimu nepagrįstai nustatyta, kad Pareiškėja neturi teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, todėl jos Prašymas nepagrįstai netenkintas vadovaujantis Įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi.

Rašte Pareiškėjai pateikta informacija, kokioms aplinkybėms pasikeitus ir (ar) kokioms aplinkybėms esant jai teisė į socialinę paramą būtų nustatyta, vertintina kaip Įstatymo 3 straipsnyje nustatytų principų įgyvendinimo išraiška, galinti ateityje padėti Pareiškėjai realizuoti teisę į socialinę paramą.

Visgi, po Pareiškėjos buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo Akte (b. l. 19-20) konstatavus, kad Pareiškėja būste gyvena viena, Pareiškėja tikėjosi, kad jai bus skirta būsto šildymo išlaidų kompensacija, kurios ji prašė pateikdama Prašymą Atsakovei. Tokį Pareiškėjos lūkestį galimai suformavo jau minėtas šiame sprendime SADM internetiniame puslapyje paskelbtas išaiškinimas: *„kompensacijos skiriamos vertinant visų gyvenamąją vietą būste deklaravusių arba būstą nuomojančių (būstą nuomojantiems asmenims reikalavimas būti deklaruotiems nuomojamame bute netaikomas) asmenų pajamas ir išlaidas, tenkančias būstui išlaikyti. Jeigu asmuo deklaruoja gyvenamąją vietą būste, bet jame faktiškai negyvena, savivaldybių administracijoms suteikta teisė, patikrinus šeimos gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, šiam asmeniui kompensacijų neteikti ir teisę į kompensacijas nustatyti likusiems būste deklaruotiems ir išlaidas patiriantiems asmenims. <...>. Atnaujinta: 2022 12 30“.*

Komisijos vertinimu, Atsakovė šiame ginče pagrįstai akcentuoja, kad Įstatymu (23 straipsnis) įtvirtinta savivaldybių teisė, bet ne pareiga savivaldybės biudžeto sąskaita skirti kompensacijas, vadovaujantis tvarka, kurią savivaldybės taryba yra nustačiusi. Atitinkamai ir SADM išaiškiniame yra nurodyta, kad savivaldybių administracijoms yra suteikta teisė.

Atsakovė nepateikė ir aiškaus pagrindimo, kodėl Pareiškėjai netaiko Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies „patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, savivaldybės administracijai suteikiama teisė savivaldybės tarybos nustatyta tvarka“ 2 punkto „skirti kompensacijas, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto reikalavimo“ nuostatų. Paminėtina, kad Aprašo 32 punkte nustatyta, jog pareiškėjams pateikus motyvuotus prašymus ir esant būtinybei, turėdama surašytus pareiškėjų gyvenimo sąlygų patikrinimo aktus, *Paramos teikimo komisija teikia rekomendacijas*, viena jų numatyta 32.2 papunktyje: *dėl kompensacijų skyrimo, jeigu išlaidos už būsto šildymą ir už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka Įstatyme nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau kiekvienas* (Komisijos vertinimu mažai tikėtina, jog norėta nustatyti, kad kiekvienas asmuo turi būti neatitinkantis Įstatyme nurodytų sąlygų, galimai norėta nustatyti, kad „bent vienas“ ar „vienas iš asmenų“ kaip tai numatyta Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 2 papunktyje) vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 1š iki 18 metų *neatitinka bent vienos iš Įstatyme nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę paramą.*

Komisija pažymi, jog viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs ir su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (LVAT 2012 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1179/2012). Tačiau paminėtina, kad vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (LVAT 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005).

Teisės aktuose apibrėžta valstybės institucijų kompetencija suteikia joms teisę (ginčo atveju Įstatymu yra įtvirtinta savivaldybių teisė savivaldybės biudžeto sąskaita skirti kompensacijas ar jų,

esant tam tikroms aplinkybėms, neteikti), o atitinkamais atvejais – pareigą veikti nustatyto būdu/imtis priemonių problemoms spręsti (piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnyje nustatytais principais, vienas kurių yra prieinamumo principas (piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams teikiama kuo arčiau jų gyvenamosios vietos užtikrinant informacijos apie piniginę socialinę paramą prieinamumą ir paramos gavimą laiku)), be to paminėtina, kad analizuoti piniginės socialinės paramos sistemos būklę, rengti ir teikti metodinę pagalbą savivaldybėms dėl jos įgyvendinimo funkciją pavesta vykdyti SADM (SADM nuostatų 8.6.2 papunktis), siekiant įgyvendinti SADM nustatytą veiklos tikslą – formuoti piniginės socialinės paramos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą (SADM nuostatų 7.6 papunktis).

Kita vertus, Pareiškėja nepateikė jokių kitų argumentų, kodėl Pareiškėjos sūnus yra deklaravęs savo gyvenamąją vietą ten, kur jis faktiškai negyvena, išskyrus tai, kad joks teisės aktas neipareigoja gyventi ten, kur deklaruota gyvenamoji vieta, o būtent tai šio ginčo atveju ir sutrukdė Pareiškėjai gauti būsto šildymo išlaidų kompensaciją.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog skundžiamas aktas turi būti panaikintas, jeigu jis yra neteisėtas iš esmės, t. y. savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas administravimo subjektas ar neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios už tikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą.

Komisija, byloje nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu, remdamasi anksčiau išdėstytu aktuali nagrinėjamam ginčui teisiniu reguliavimu, vertindama skundžiamą Sprendimą teisėtumo aspektu, konstatuoja, kad Atsakovė nagrinėjamu atveju pažeidė VAI 10 straipsnio nuostatas, gero viešo administravimo principą, VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintą įstatymo viršenybės principą, Įstatymo 3 straipsnyje numatytą prieinamumo principą, Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl yra pagrindas Pareiškėjos Skundą tenkinti ir panaikinti Atsakovės priimtą Sprendimą, įpareigojant Atsakovę iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos Prašymą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinės išmokų ir kompensacijų skyriaus 2023 m. birželio 27 d. sprendimą Nr. 18925 „Dėl teisės į būsto šildymo išlaidų kompensaciją“ ir įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjos *D. V. L. (duomenys neskelbtini)* 2023 m. vasario 27 d. prašymą – paraišką Nr.7579 ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Bylos šalys per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos turi teisę apskųsti sprendimą Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Vaida Paurienė

Svetlana Sinkevičienė

